

CARACTERISTICILE ÎNVĂȚĂRII EXPERIENȚIALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Dorina NEMȚANU, director,
Grădinița Little Princess, România

Summary. *Learning involves understanding and is achieved as a result of the practice and repetition of the learning situations following which the child gains experience. The cycle of experiential learning is the most widely recognized and concept used in the experimental theory of learning and contains four stages: experimentation, reflection, thinking and action. We can mention that for a child to learn, he must actively interact with objects in the environment, with people, places, events, but for this it is absolutely necessary to be supported in discovering, exploring the natural and social environment.*

Keywords: *learning, experiential learning, learning cycle, characteristics of experiential learning.*

Problema învățării este actuală, care dă prioritate cunoașterii ca valoare socială. Învățarea presupune înțelegere și se realizează ca urmare a exersării și repetării situațiilor de învățare în urma cărora copilul capătă experiență în sfera comportamentului și achiziționează noi modele de conduite. Pentru reușita învățării, este necesar de a crea o atmosferă securizantă și impregnată afectiv. Atmosfera creată de la început va influența în mare măsură succesul sau eșecul învățării.

Teoria învățării experiențiale a fost cercetată de către D. Kolb în 1984 și plasează individul într-o ipostază ca receptor de informație, în care cunoașterea este creată prin transformarea experienței.

J. Dewey, în lucrarea sa, „Experiență în educație” tratează similar *învățarea experiențială*, afirmând că în centrul acestui proces nu se află cadrul didactic sau actul de învățare în sine, ci individul supus procesului de învățare [1].

Caracteristicile învățării experiențiale:

- *Învățarea este un ciclu* repetat la nesfârșit și nu un proces liniar. Ciclul de învățare este un cerc sau o spirală recursivă, spre deosebire de modelul liniar, tradițional de transmitere a informațiilor de învățare, în care informațiile sunt transferate din educator la copil.
- Experiența este necesară pentru învățare.
- Creierul este construit pentru învățare experiențială.
- Polii dialectici ai ciclului sunt ceea ce motivează învățarea.
- Stilurile de învățare sunt moduri diferite de a ocoli învățarea ciclului.
- Învățarea este dezvoltare.
- Predarea se realizează în jurul ciclului de învățare.
- Ciclul de învățare poate fi o rubrică pentru un caracter holistic, autentic de evaluare.
- Asigură o implicare activă a copilului (nu este un receptor pasiv).
- Se bazează pe experiențele copilului.
- Relaționează exercițiile propuse în cadrul activității la experiențele colegilor.

- Creează o atmosferă de rezolvare a problemelor.
- Inițiază un dialog între copii.
- Implică gândirea copiilor (învățarea este eficientă după ce reflectăm asupra situației la care am participat).
- Situațiile/problemele sunt abordate din perspectiva copilului.
- Identifică situații bazate pe învățarea experiențială.
- Începe cu ideile și conceptele copilului, nu există un "educator" care să citească din cărți.
- Valorifică experiențele personale și dezvoltarea personală în sală.
- Evaluează motive interne și externe, fiind experiențe de învățare, copiii învață să le aplice.
- Înțelegerea întregului și analiza componentelor – copiii vor înțelege conținutul prin analiza surselor primare și a experiențelor personale, relaționate la aceste surse.
- Organizarea învățării în jurul experienței - experiențelor anterioare ale copiilor, care sunt luate în considerare încă de la începutul activității.
- Învățarea este bazată pe percepție, nu pe teorie și stimulează abilitățile copiilor de a motiva și explica un subiect, din perspectivă proprie.
- Centrarea învățării este pe fiecare persoană în parte, accentul este pe învățarea personală în cadrul grupului.
- Propune învățarea prin care copilul face ceva, rezolvă, construiește, nu doar reflectă.
- Ciclul de învățare experiențială integrează 4 etape.

Învățarea este o viață întreagă proces de preluare și scoatere. Pentru educatori, este vorba despre impresie și expresie, impresionând copiii cu cunoștințele necesare pentru a trăi și a se manifesta azi și pentru a-i forma pentru ziua de mâine.

Libertatea experiențială este una dintre condițiile esențiale ale învățării experiențiale. Ea constă în faptul că copilul se simte liber să se recunoască pe sine așa cum este. El nu este obligat să-și deformeze sau să nege opiniile și atitudinile pentru a se feri de evaluări și judecăți normative, dar acționează prompt, realizează sarcini în mod individual și creativ. Copilul are posibilitatea să-și conștientizeze propria experiență, să o verifice și să o corecteze, armonizând-o cu propriul său comportament, atunci este de presupus că el va evolua spre autonomie și responsabilitate.

Învățarea experiențială este reprezentată sub forma unui ciclu, în cadrul căruia se trece prin cele 4 etape [2]:

1. Experiența/ Explorare;
2. Observare și reflecție;
3. Formarea conceptelor;
4. Implicare activă - la care W. Lab adaugă o etapă suplimentară: "Inovație în utilizarea conceptelor", dedicată stimulării imaginației și a gândirii creative a copiilor.

D. Kolb și Frye descriu învățarea experiențială ca un ciclu de patru părți:

1. Cadrul didactic are o experiență concretă cu conținutul învățat.
2. Copilul reflectă experiența prin compararea experiențelor anterioare.
3. Pe baza experienței și a reflecției, el dezvoltă noi idei despre conținutul învățat.
4. Copilul acționează asupra noilor sale idei, experimentând într-un cadru experimental.

Învățarea experiențială poate lua o multitudine de forme, include jocurile de rol, jocuri, studii de caz, simulări, prezentări și diverse tipuri de activități în grup.

Caracteristicile de bază ale învățării experiențiale includ

- copiii activi în procesul lor de învățare;
- recunoașterea învățării anterioare ca și element de bază pentru învățarea actuală;
- interacțiunea cu ceilalți copii care conduce la o înțelegere mai profundă și transmiterea înțelesului conceptelor și se concentrează pe sarcini din "lumea reală", numite "activități autentice".

Învățarea experiențială are trei componente:

- *Cunoștințe* – concepte, noțiuni, fapte, informație și experiența anterioară, ce sunt asimilate atât din experiența personală, cât și din mediul înconjurător. Acesta afirmă că pentru ca învățarea să aibă loc, este necesar să se întrunească anumite abilități. De exemplu, copilul trebuie: să dorească să joace un rol activ; să reflecteze asupra experienței; să utilizeze abilități analitice pentru conceptualizarea experienței; să aibă abilități decizionale și de rezolvare a problemelor, cu care se confruntă, astfel încât să poată utiliza ideile noi obținute din experiență [2, p. 21].
- *Activități* – cunoștințe aplicate la evenimentele curente, în desfășurare. Varietatea activităților zilnice contribuie la asimilarea de cunoștințe și dezvoltarea personalității. Când noile idei sunt puse în acțiune, ele devin baza unui nou ciclu de învățare experimentală. Prin urmare, *activitățile experiențiale* sunt unele dintre instrumentele de predare și de învățare și necesită inițiativă din partea copilului, o „intenție de a învăța” și o „fază activă a învățării” [3, p. 169].
- *Reflecție* – gândire axată pe analiza conceptelor, noțiunilor etc. și evaluarea propriilor activități la propria dezvoltare personală. Acest proces de învățare poate determina „schimbări în judecată, sentimente sau abilități” pentru individ și poate furniza indicații pentru „adoptarea judecății ca ghid în luarea deciziilor și în acțiune.”

Învățarea experiențială poate avea loc cu și fără educator și se bazează pe procesul de asimilare a cunoștințelor din experiența directă a individului. Achiziționarea de cunoștințe este un proces inerent care are loc în mod natural. Dacă ne referim la treapta de învățământ preșcolar unde se abordează un curriculumul integrat, atunci putem menționa că pentru ca un copil să învețe, acesta trebuie să interacționeze activ cu obiectele din mediul înconjurător, cu oamenii, locurile, evenimentele, dar pentru aceasta este absolut necesar de a fi susținut în a descoperi, explora mediul natural și cel social. Astfel, menționăm că în educația timpurie actualmente se atestă noi direcții ce țin de procesul de învățare: învățarea centrată pe copil, învățarea prin descoperire, învățarea experiențială.

Educatorul oferă un eveniment direct cu experiență concretă, cum ar fi: excursie pe teren, un experiment de laborator sau un joc de rol și apoi organizează personal sau reflecții de grup asupra experienței.

Prin expunerea în aer liber, adică excursiile pe teren, copii învață despre relația lor cu mediul natural, relațiile între diferitele concepte ale ecosistemelor naturale, precum și relațiile personale cu ceilalți și cu sine lor interior.

Jocul de rol constă în dramatizarea spontană a unei situații, în care copilul poate juca rolul altei persoane, încercând să înțeleagă ce simte aceasta în situația respectivă, sau poate juca

propriul său rol. Jocul de rol este un mijloc pentru a dezvolta abilități sau pregăti pentru un eveniment viitor. Această tehnică stimulează proiecția și expresia, dar utilizarea ei impune precauții, mult tact și sensibilitate, deoarece ea implică subiectul cu trăirile, sentimentele, temerile, atitudinile și valorile sale, iar posibilele comentarii și ironii ale celorlalți pot avea efecte negative.

În derularea activității experiențiale, educatorul este un facilitator, iar rolul lui este să identifice activități care măresc încrederea și încurajează elevii să se dezvolte ca un grup unit. Pentru a conduce un joc în mod eficient, facilitatorul trebuie să-i facă pe participanții la joc să aibă încredere în el. El concepe jocul sau adaptează un joc având un anumit scop, un obiectiv de învățare. Rolul facilitatorului este acela de a ajuta copiii care participă la joc să conceptualizeze experiențe, astfel încât să aibă date concrete pe baza cărora să facă concluzii și să generalizeze. Fără reflecție nu putem învăța din experiență, trăim experiența și atât. De aceea, la finalul unui joc se realizează debrief-ul (momentul de reflecție). Pentru ca această metodă să devină o experiență relevantă de învățare, este nevoie să urmăm cele 4 etape: etapa experimentării, a reflecției, a generalizării și a transferului/aplicării.

Cerințe pentru *învățarea experiențială* [4]:

- Emoția influențează gândirea mai mult decât influența gândirii asupra emoției. Emoțiile pozitive (de exemplu, bucuria) îmbunătățesc învățarea.
- Schimbările fizice apar în creier atunci când învățăm. Începe cu rețele neuronale existente, care sunt forma cunoașterii și construirea pe ea.
- Învățarea cum să înveți ar trebui să fie un focus al educației.
- Este mai bine să începeți cu exemple concrete.
- Experiențele reale care inundă toate simțurile sunt cele mai bune pentru învățare.
- Experiențe bogate, precum cele care se schimbă și surprind, sunt mai memorabile.
- Aveți grijă să nu supraîncărcați capacitatea limitată de lucru - memoria. Afișarea informațiilor într-un capăt nu face decât să împingă informații la celălalt.
- Provocați întotdeauna o reacție activă din partea copiilor.

Învățarea experiențială este învățarea realizată de copiii cărora li se acordă șansa de achiziționare și aplicare a cunoștințelor, priceperilor și sentimentelor proprii unei situații imediate și relevante. Ea implică confruntarea directă cu fenomenul studiat și nu simplul proces de cugetare asupra acestei situații sau reflectarea asupra posibilităților de a întreprinde careva acțiuni vizavi de el. Este participativă, interactivă și aplicată. Aceasta permite contactul cu mediul înconjurător, precum și expunerea la procese care sunt variabile și incerte.

BIBLIOGRAFIE

1. DEWEY, J. *Experiență în educație* în Volumul III, *Scrieri despre educație*. 1977
2. KOLB, D. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1984.
3. RODRIGUES, C.A. The importance level of ten teaching/learning techniques as rated by university business students and instructors. In: *Journal of Management Development*, 2004, 23(2), p. 169-182.
4. SIEBERT, H. *Învățarea autodirijată și consilierea pentru învățare*. Iași: Editura Institutul European. 2001.